

de Moft

De Moft

Bos van de Toekomst

Jasper Jan de Konink

DE MOFT IN VOGELVLUCHT

 Bosgebied

 Landbouwenclaves

 Restanten Heide

 Woningen en
verblijfsrecreatie

 Verstorende
infrastructuur

STICHTING DE MOFT

Vergroten biodiversiteit de MofT met respect voor cultuurhistorische waarden en belevingswaarde

 Onderzoek en Rapportage

 Praktisch natuurbeheer

 Educatie en informatie

 Stimuleren maatregelen terreineigenaren (groot en klein)

 Beleidsbeïnvloeding (gemeenten, provincie)

Raaf

Zandhagedis

Salomonszegel

Bosanemoon

Zwarte
Specht

Das

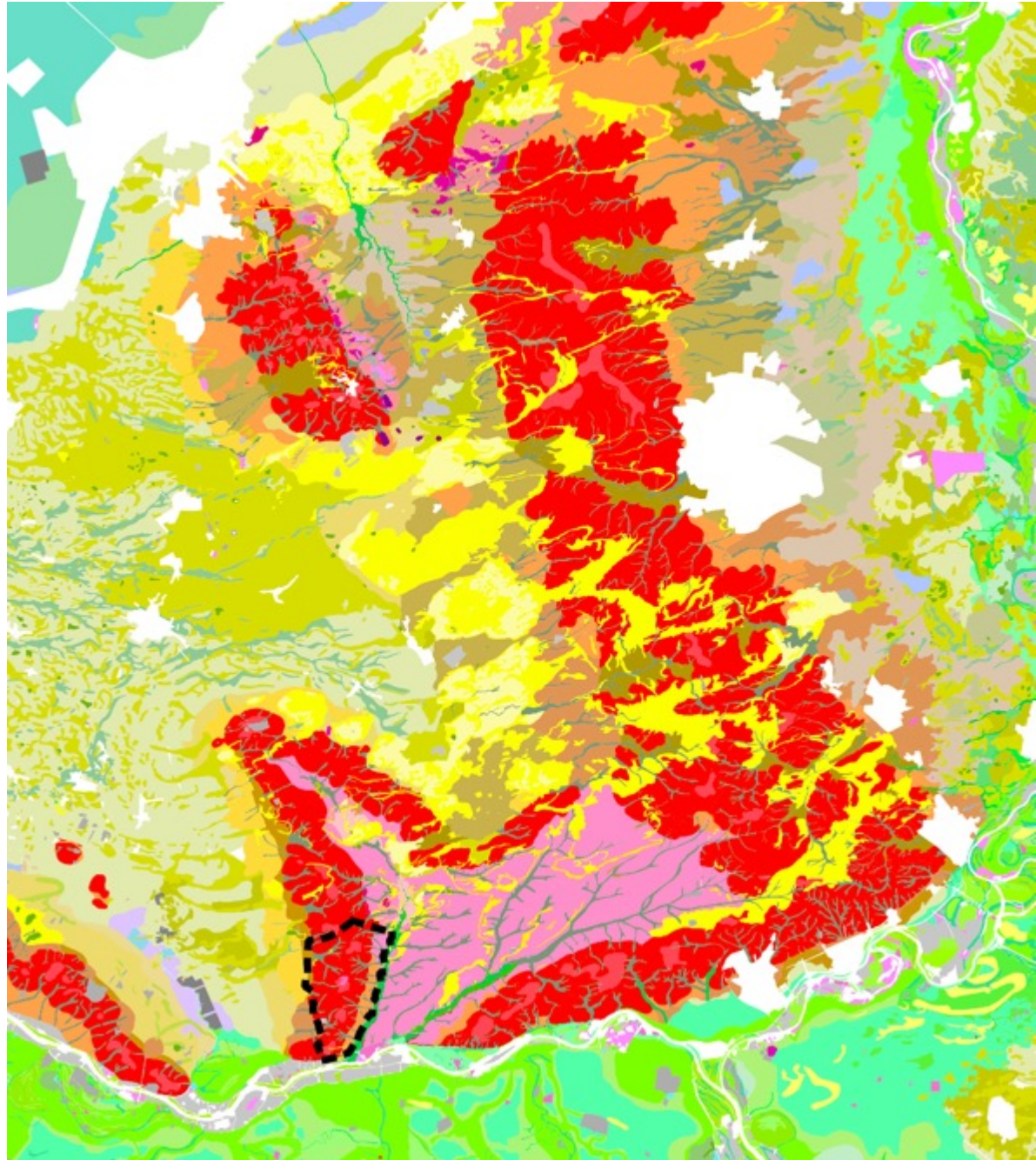
**HOE IS HET BOSLANDSCHAP DE
MOFT ONTSTAAN?**

GEOMORFOLOGIE

🌿 Saalien – Stuwwal

🌿 Spoelzandwaaier

🌿 West – Dekzand

GEOMORFOLOGIE

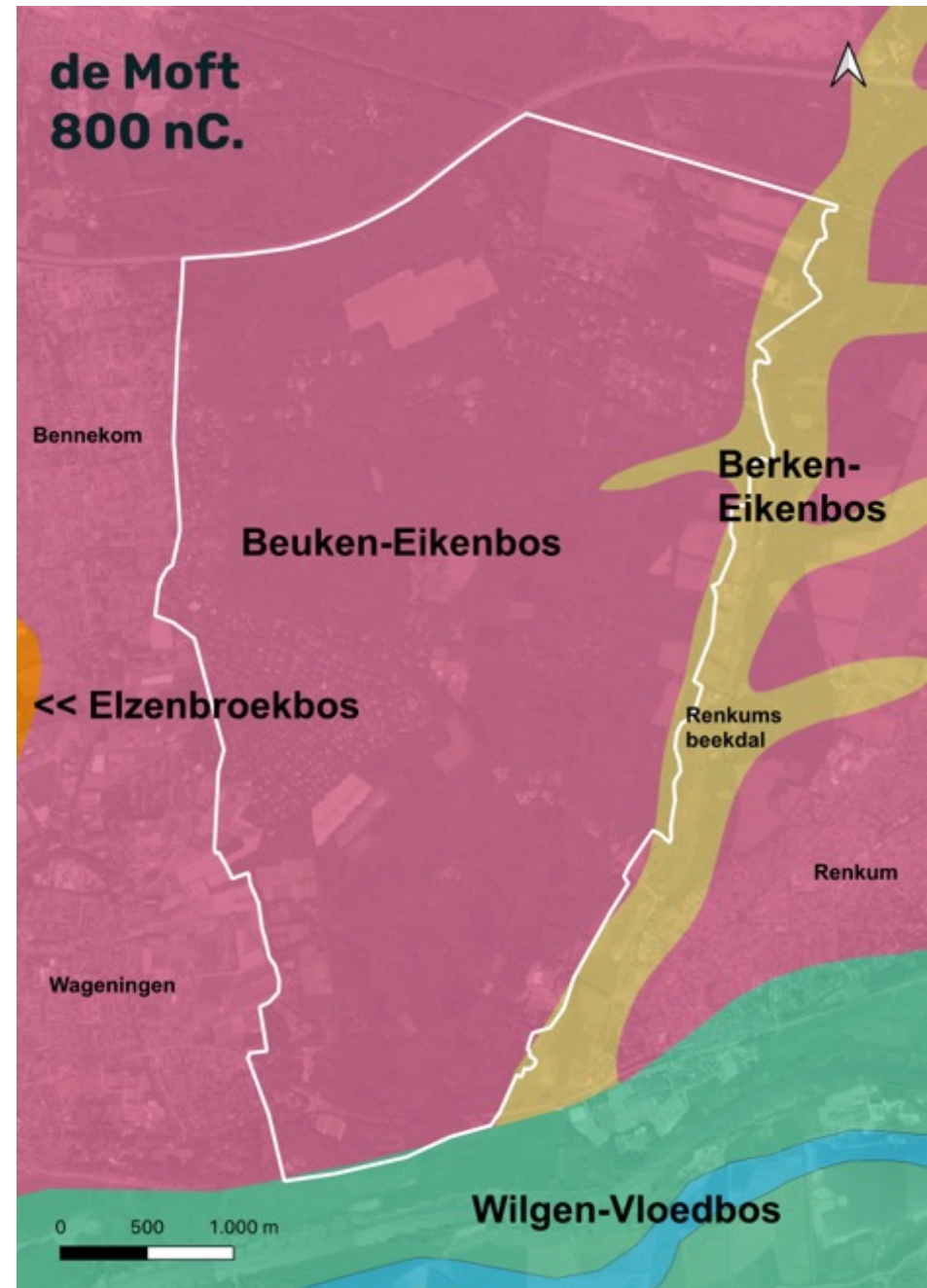
- Stuwwal
- Plateaus
- Droogdalen
- Beekdal

NATUURLIJKE BEGROEIING

 Beuken-Eikenbos

 Berken-Eikenbos

EIGENDOM

🌿 1427 Eigendom van Arnold,
Hertog van Gelre

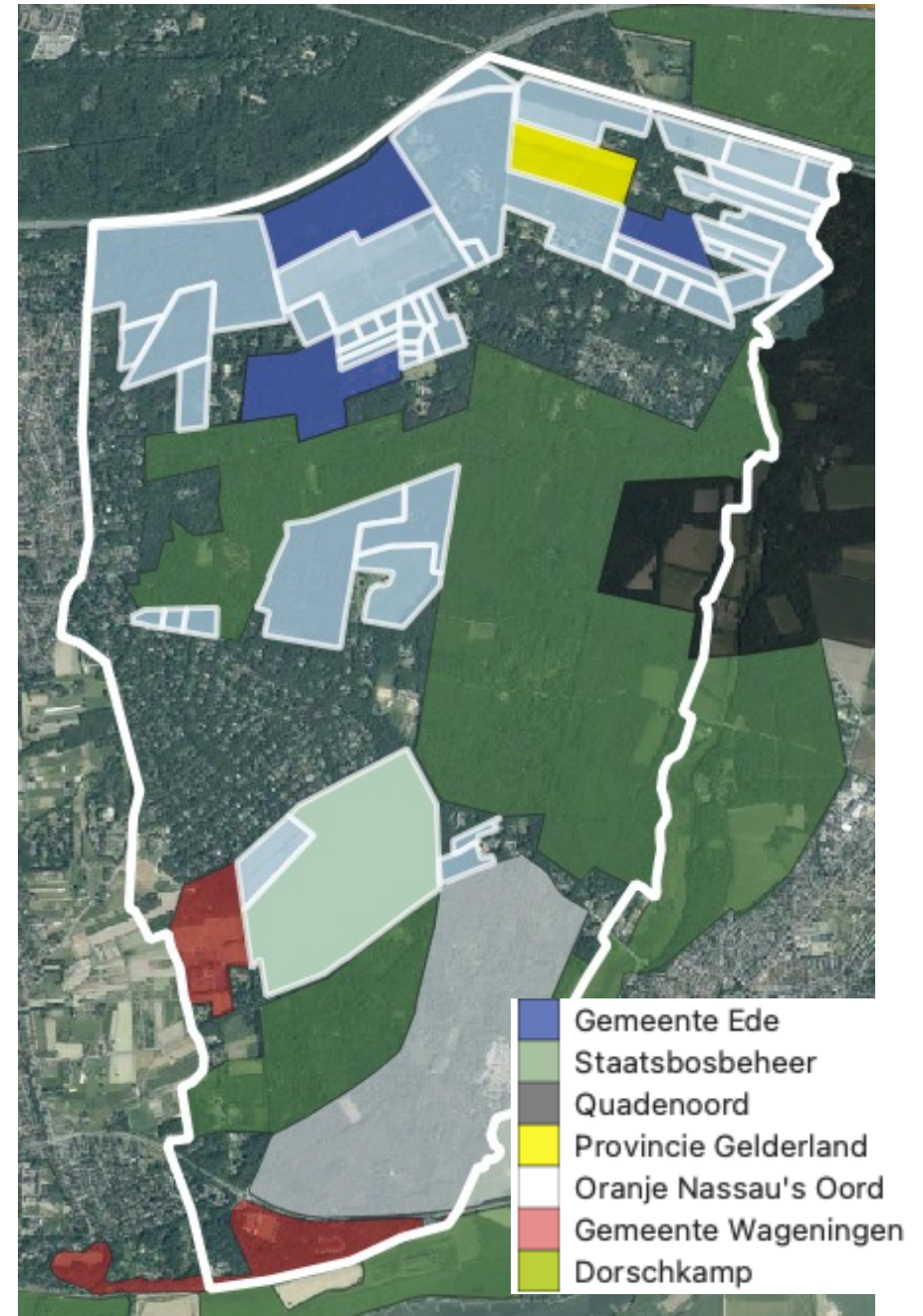
🌿 1649 *lantschaps hegh den Moef
genampt*
(Nicolaes van Geelkercken kaart)

EIGENDOM

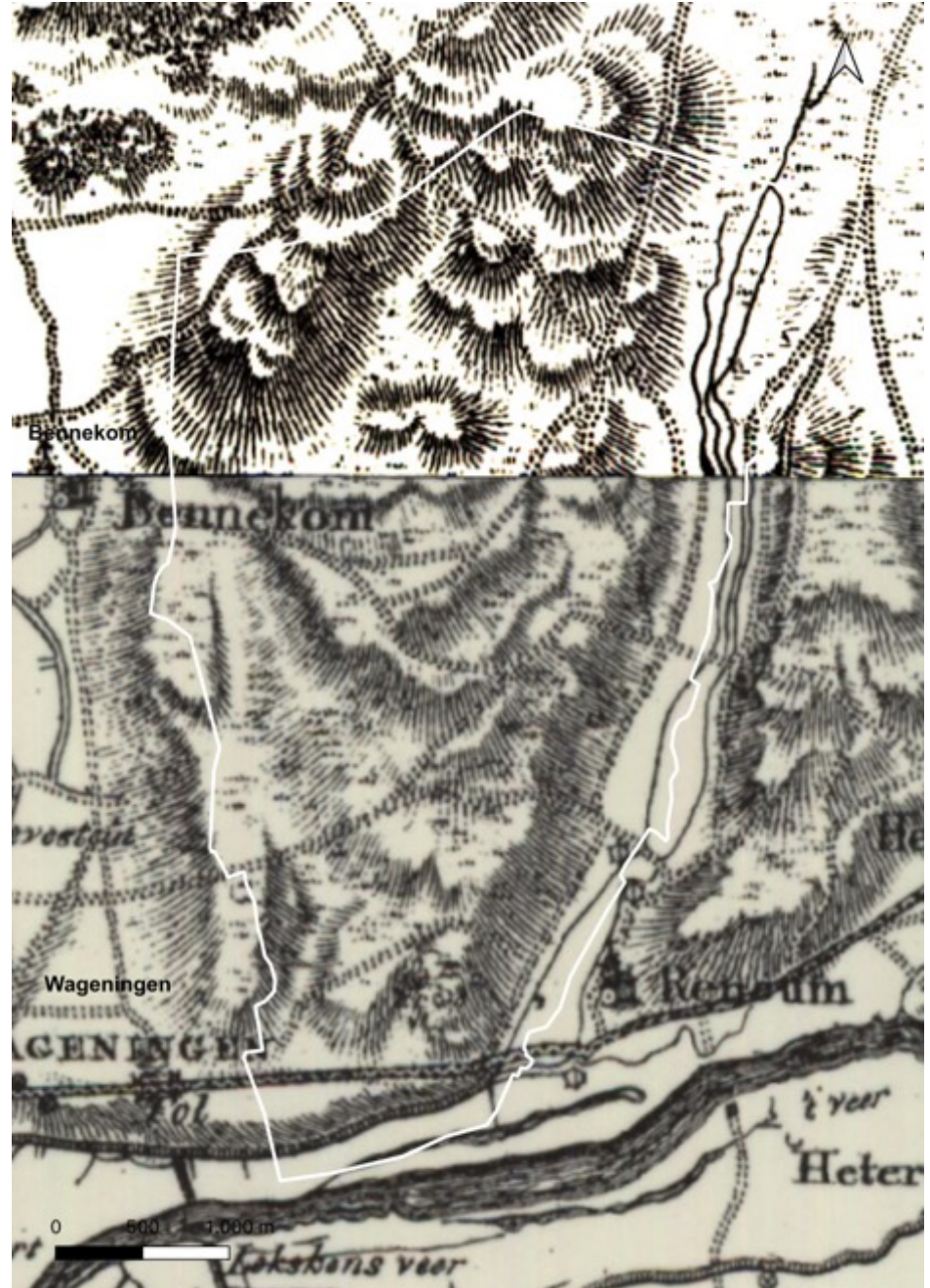
🌿 Na 1800 geleidelijke versnippering eigendom

🌿 Nu: 7 grote eigenaren en meer dan 100 particulieren

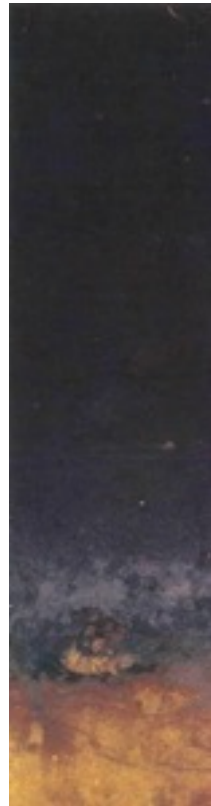
1815

 Voornamelijk woeste grond als gevolg potstalsysteem

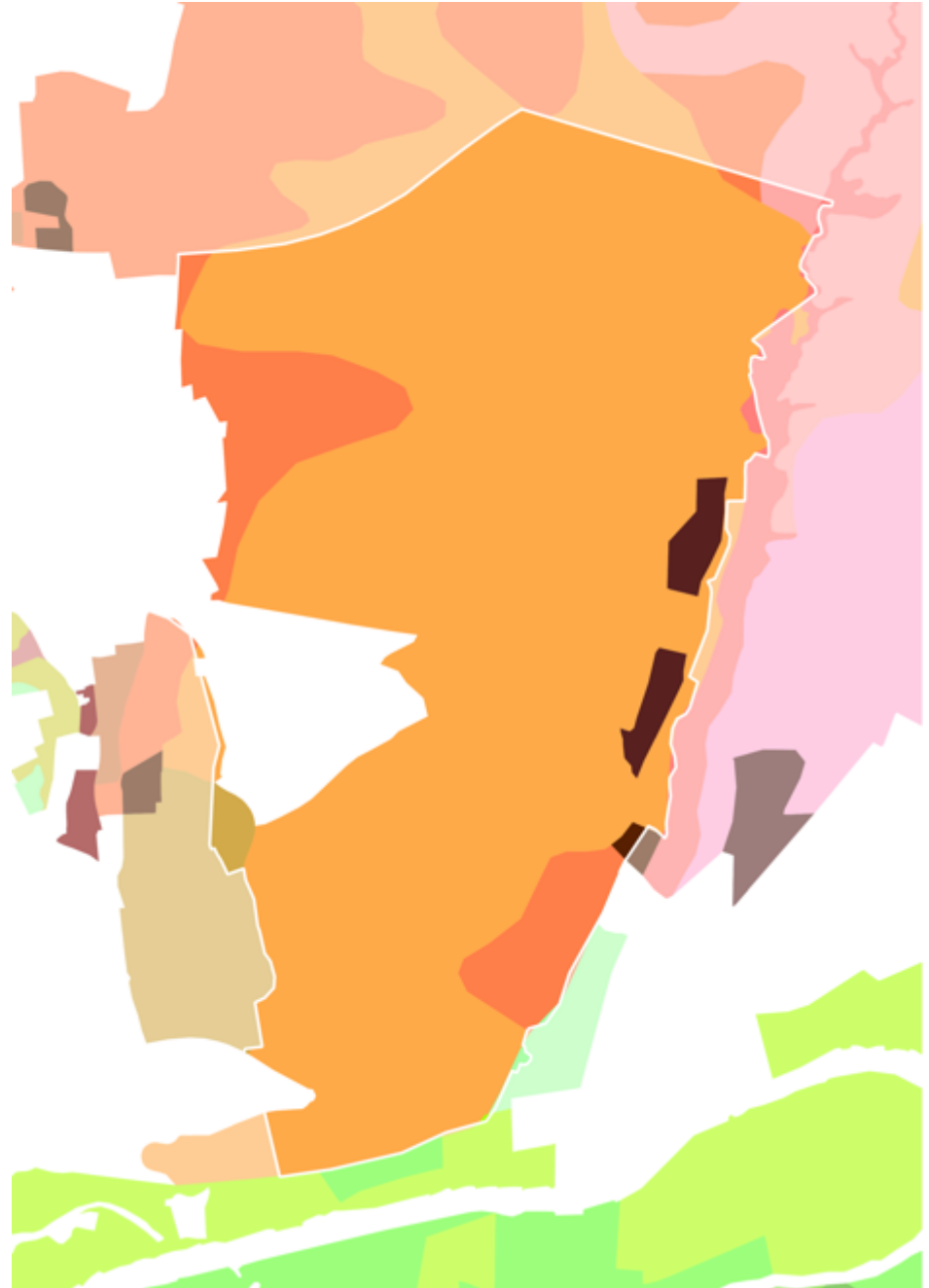

BODEM

 Podzolgrond

 Enkeerdgronden

1872

🌿 Nog heel veel heide

🌿 Aanplant bos begonnen

1962

Heide ontginningen
akkerland

Dichtgroeien heide

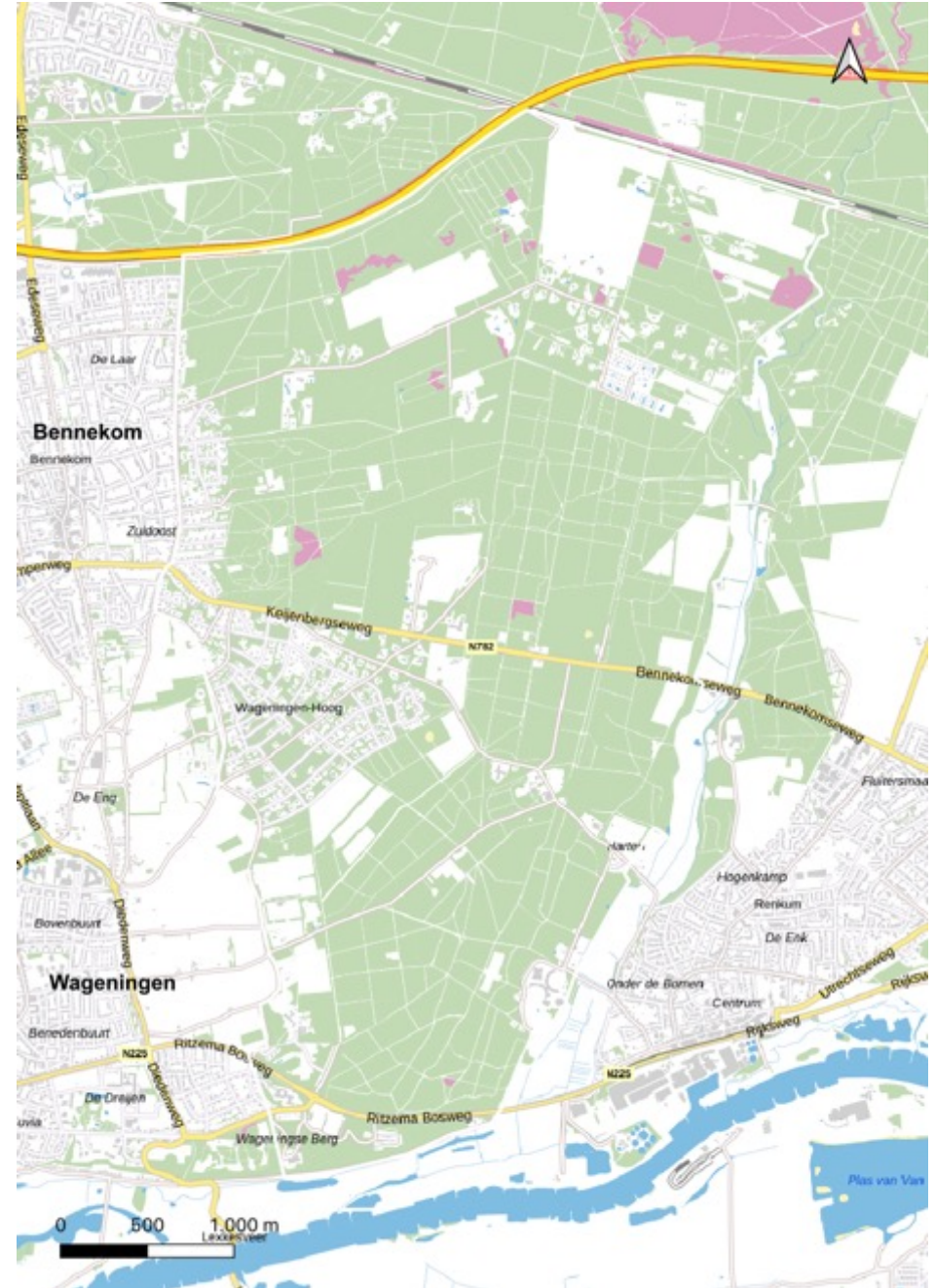

HEDEN

🌿 Heide nagenoeg
verdwenen

🌿 Wageningen Hoog en
Bennekom

🌿 Recreatie en Horeca

WAT IS DE WAARDE VAN HET BOSLANDSCHAP DE MOFT?

 Ecologisch: Biodiversiteit, Koolstofopslag,
Verbinden natuur

 Economisch: Houtproductie, Toerisme,
Waterwinning

 Sociale waarde: Positief voor mentale en fysieke
gezondheid, Ruimte voor recreatie

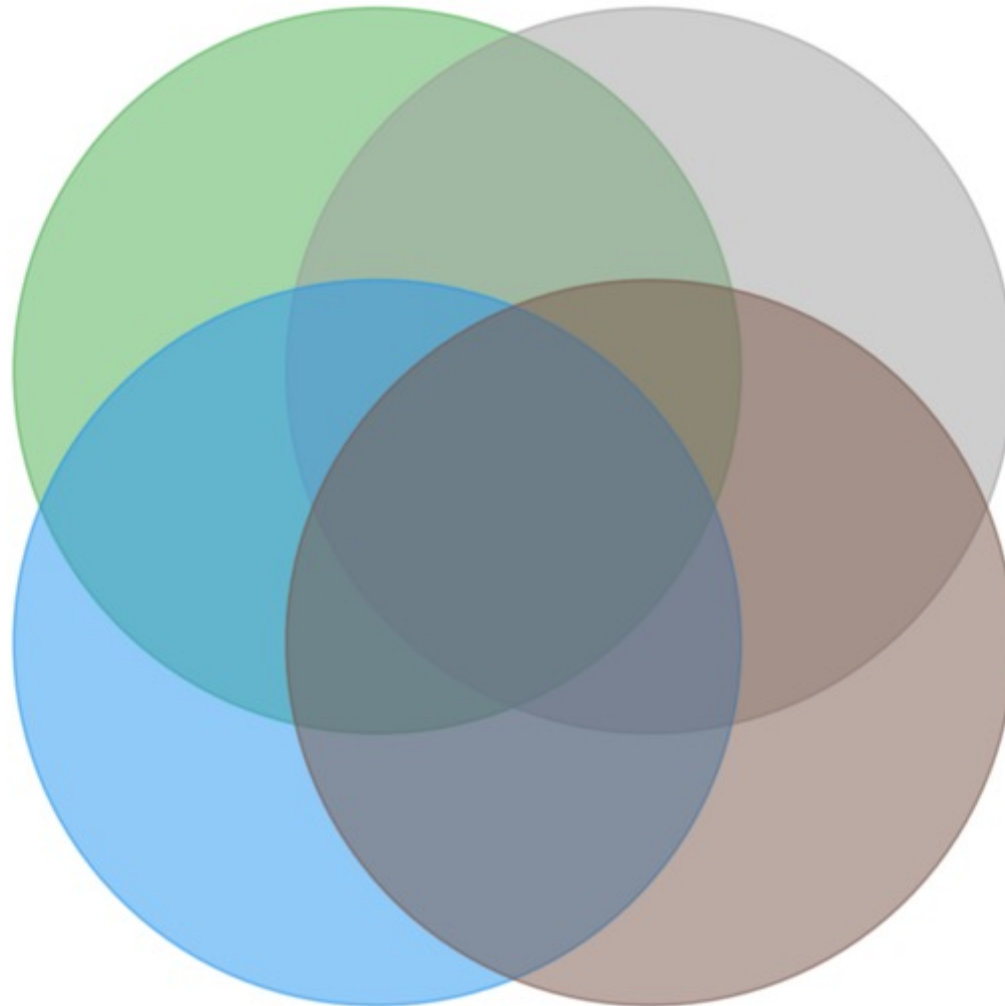
 Cultureel: Erfgoed (historisch en spiritueel),
Inspiratie, Identiteit

Ecologisch

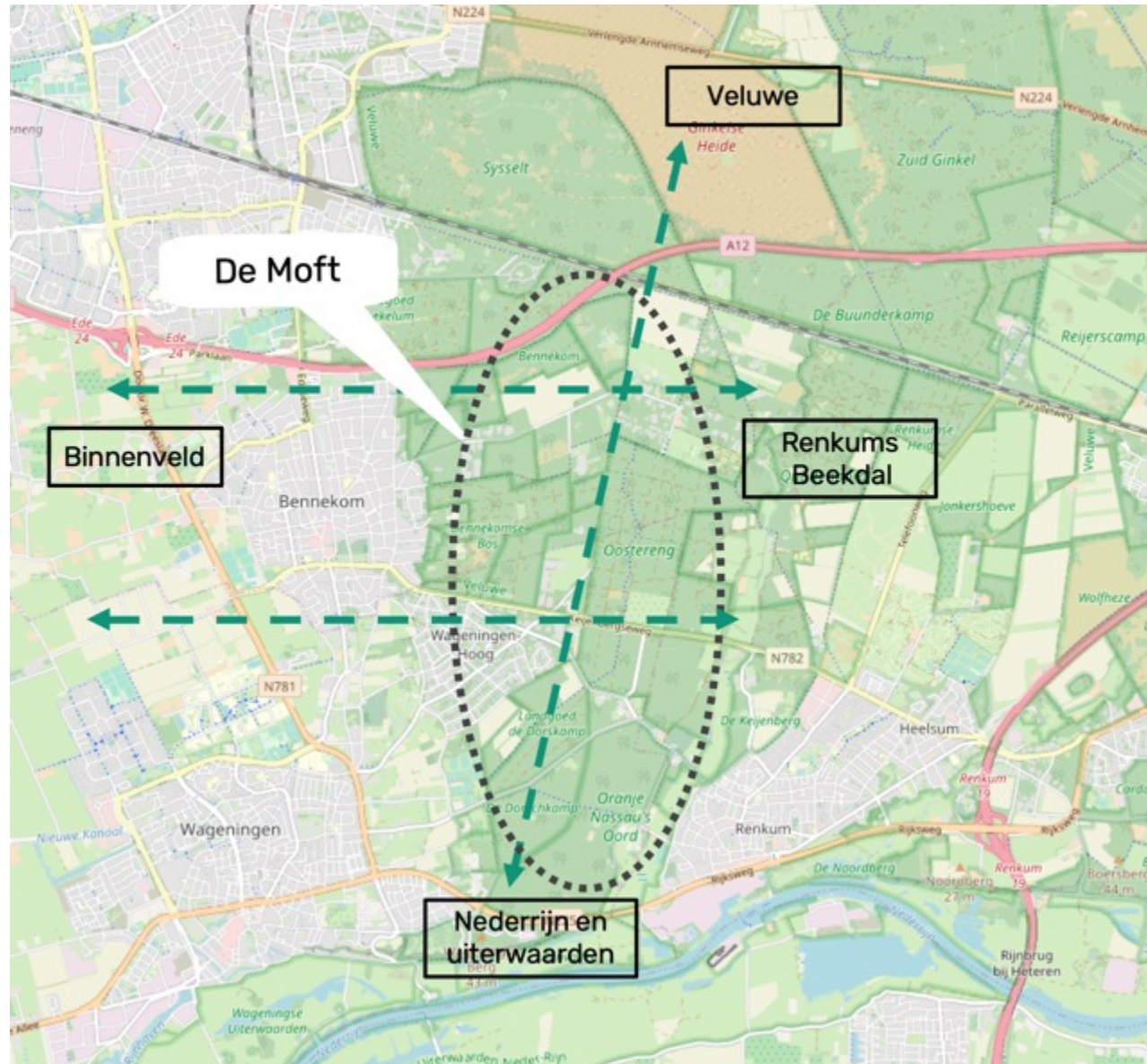
Economisch

Sociaal

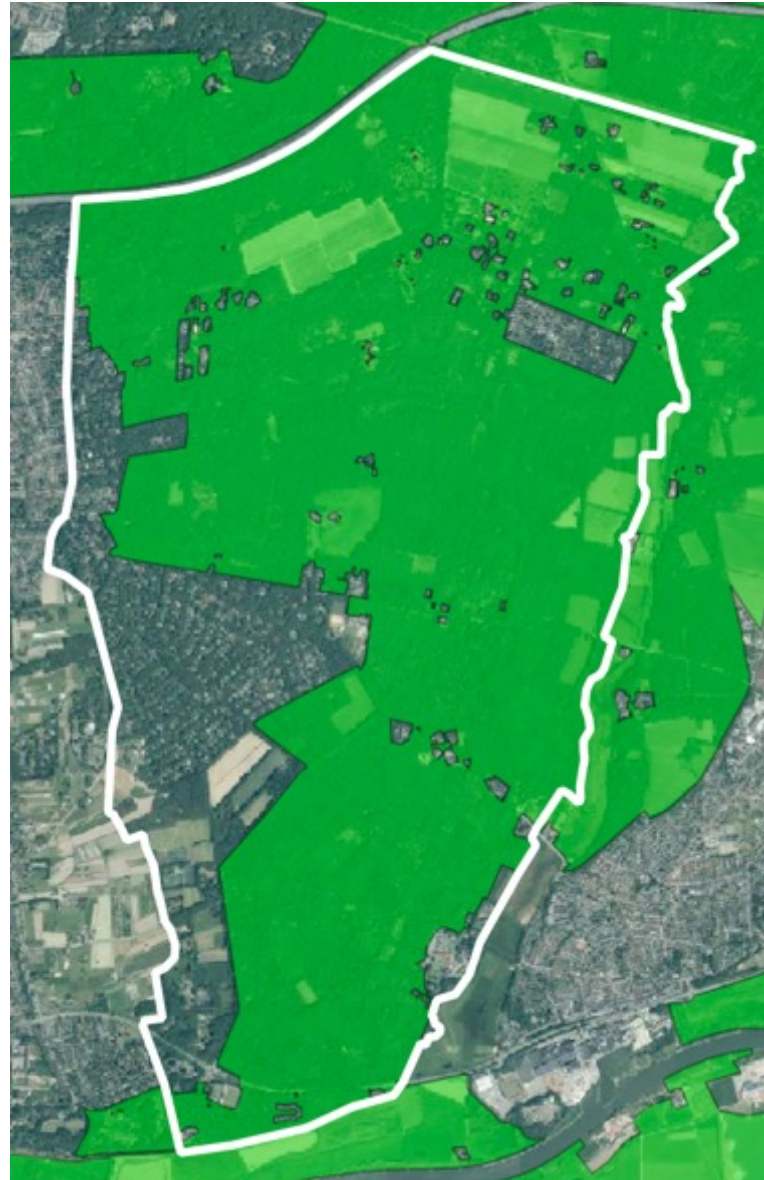
Cultureel

VERBINDING

NATURA 2000 GEBIED DE VELUWE

NATURA 2000 VELUWE DOELEN

 Meer heide

 Versterken oude boskernen

 Meer beuken-eikenbossen

 Doelsoorten: Vliegend hert, Wespendif, Nachtzwaluw, Draaihals, Zwarte Specht, Boomleeuwerik, Roodborsttapuit, Grauwe klauwier

HOE LIGT DE MOFT ER BIJ?

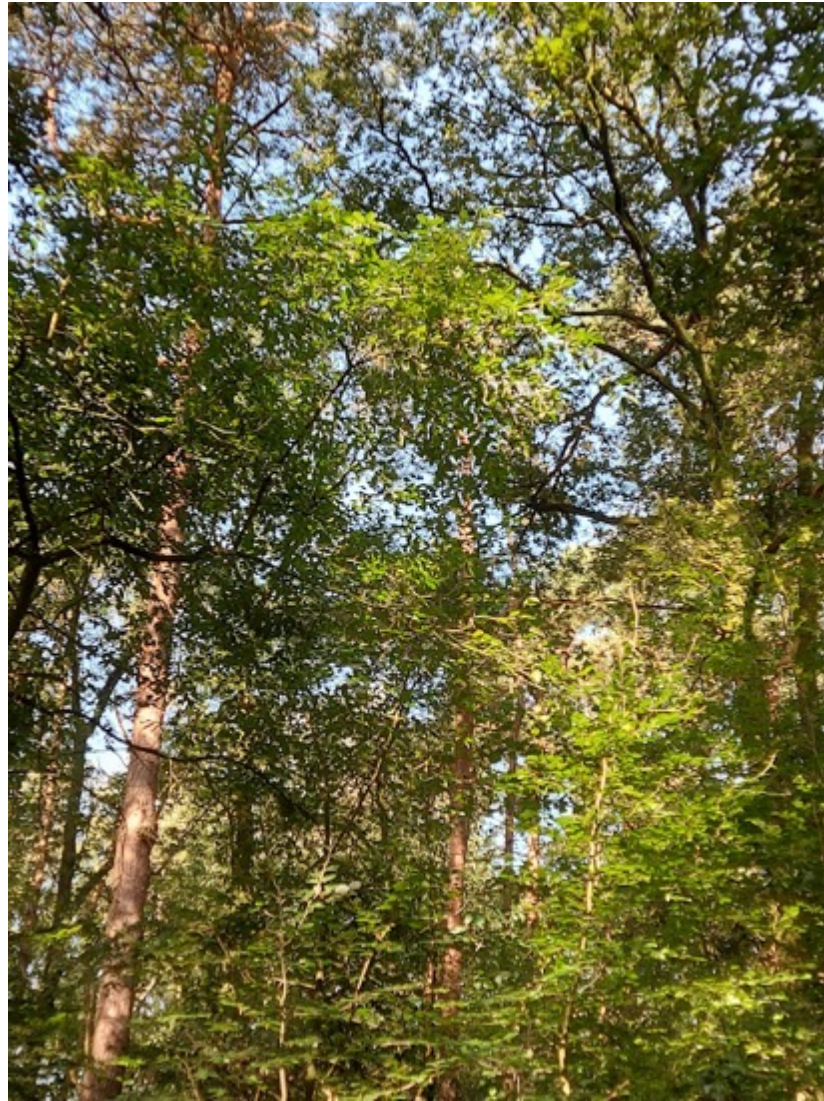
AFSTERVENDE FIJNSSPAR

DOUGLAS MET OPEN PLEK

GROVE DEN / LOOFBOMEN

LARIX STERFTE

SPAARTELGEBOS

BEUKENBOS

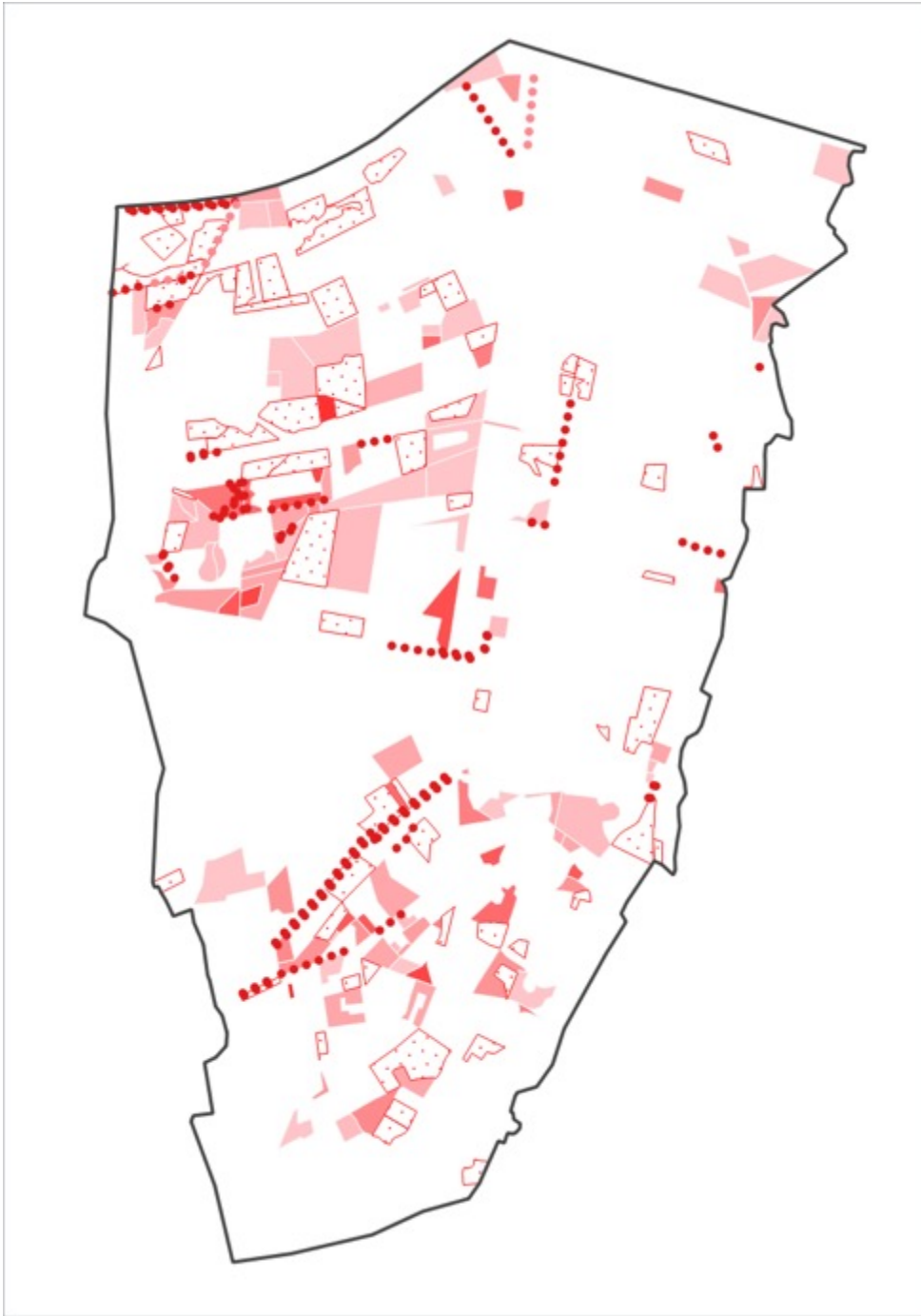

AMERIKAANSE EIK

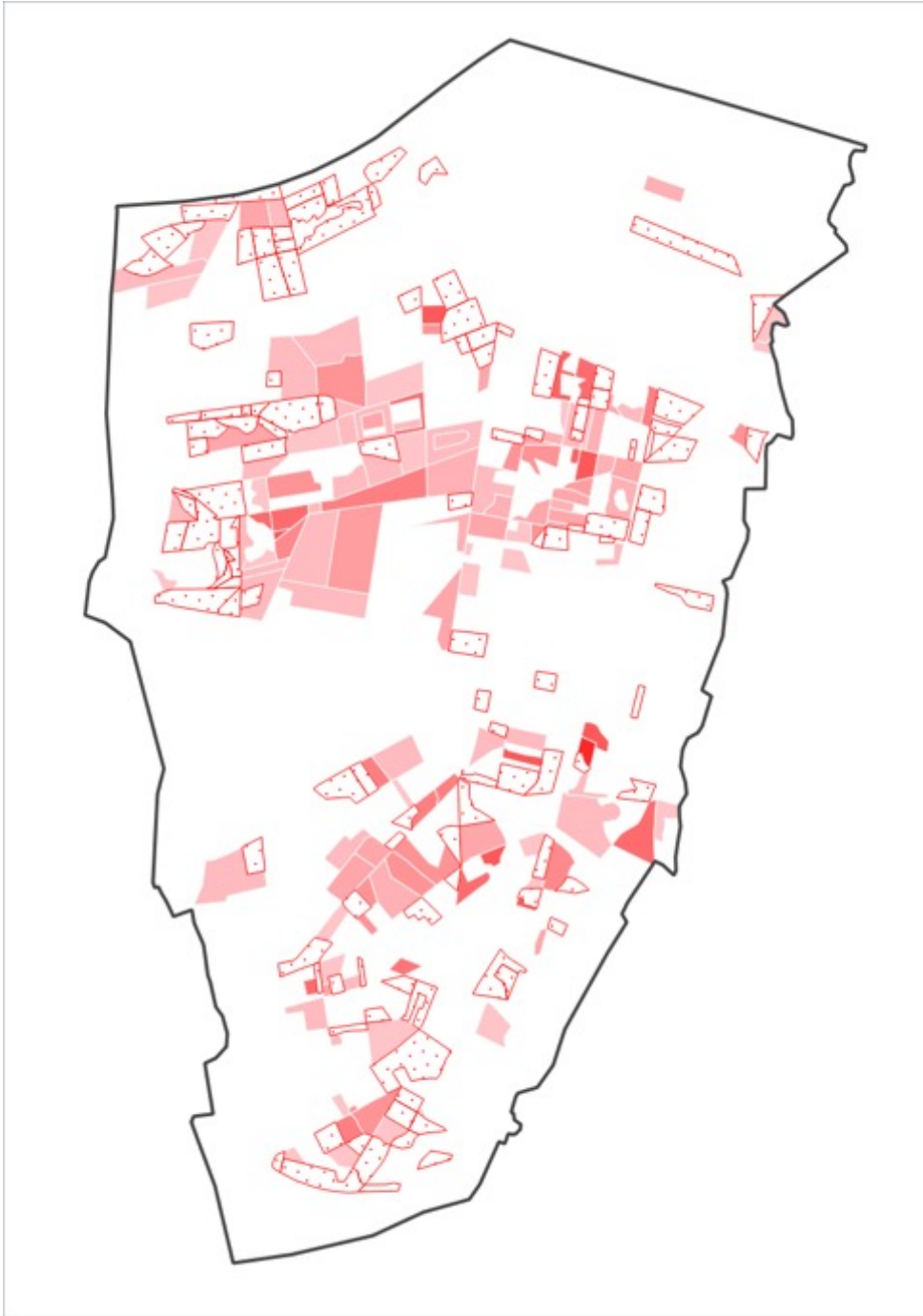
AMERIKAANSE EIK

1^e Boomlaag

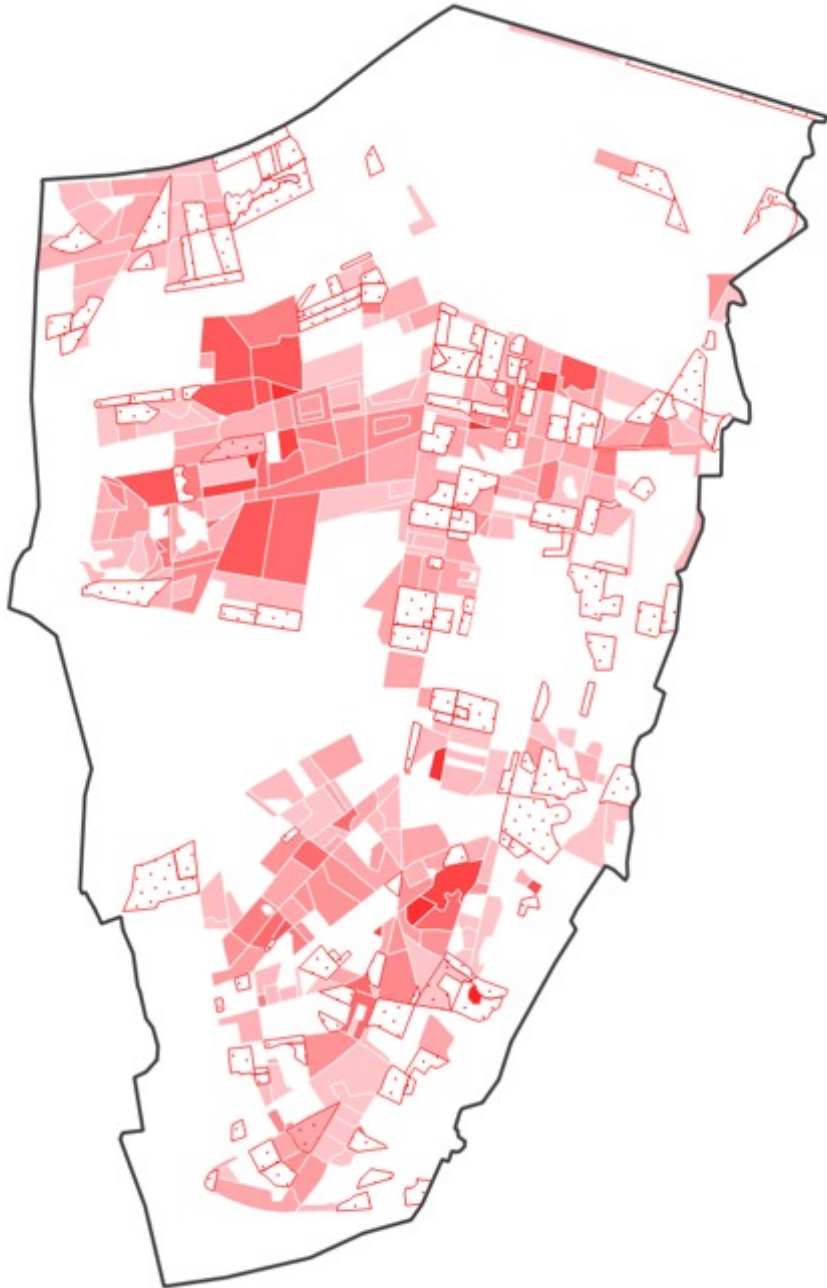
AMERIKAANSE EIK

2^e Boomlaag

AMERIKAANSE EIK

Struiklaag

MIERENRESERVAAT

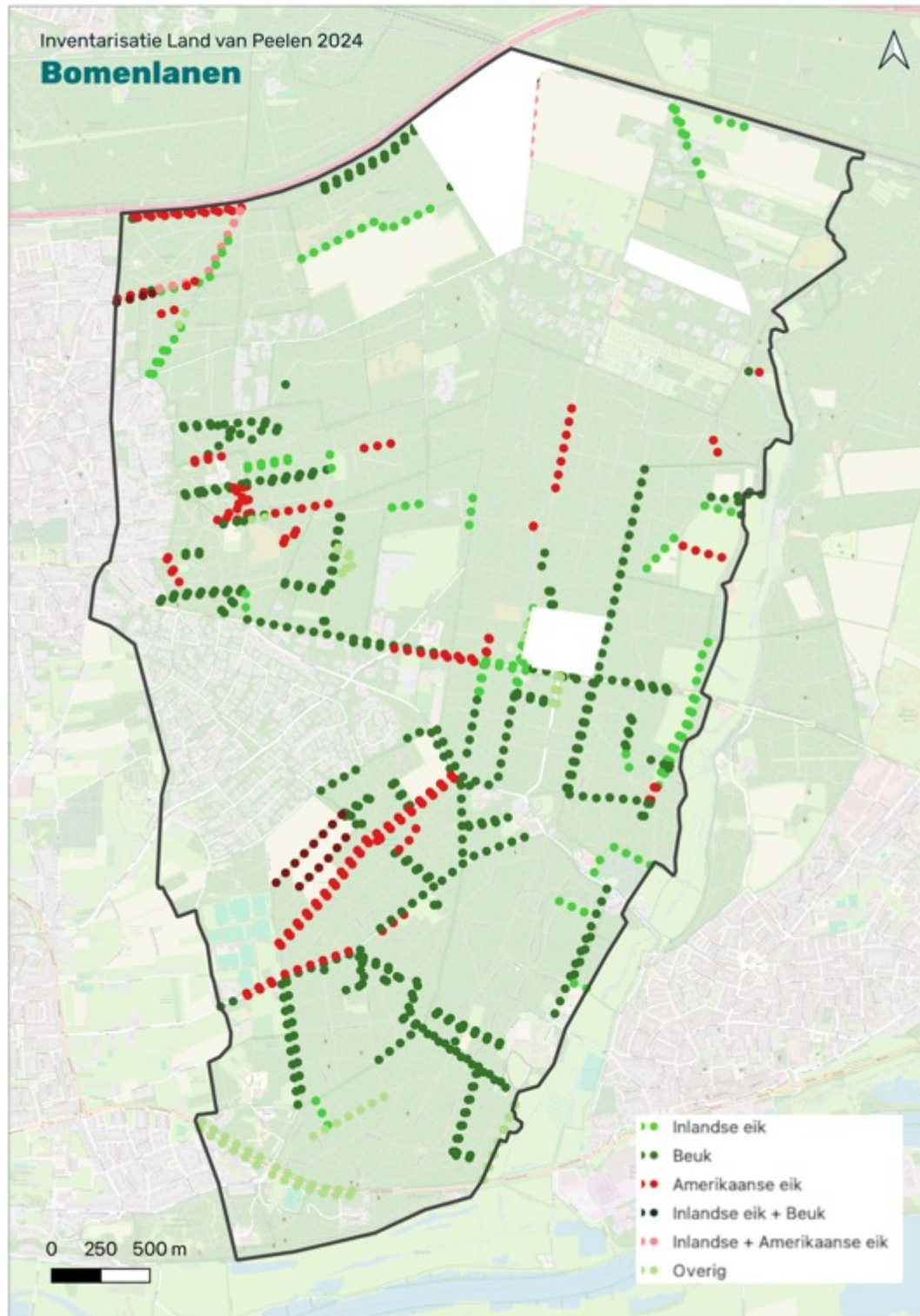

ZANDHAGEDIS

Waarneming.nl
juni 2021-juni 2023

Bomenlanen

BOMENLANEN

SITUATIE DE MOFT

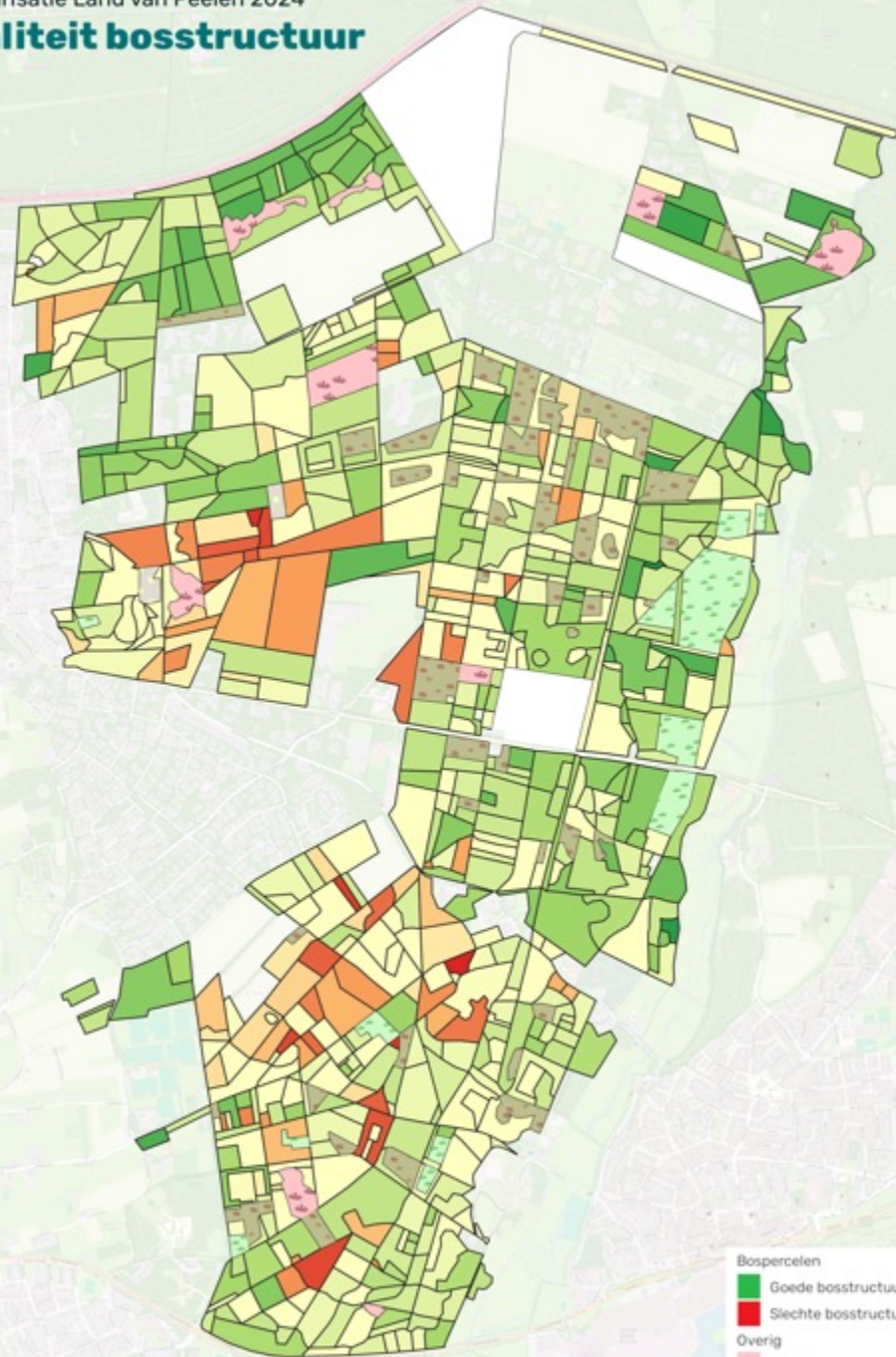
- Monotone bospercelen met weinig inlandse soorten
- Ontbreken gelaagdheid in het bos
- Ontbreken dood hout*

DOOD HOUT

SITUATIE DE MOFT

- Monotone bospercelen met weinig inlandse soorten
- Ontbreken gelaagdheid in het bos
- Ontbreken dood hout
- Ontbreken van open ruimtes, mantel- en zoomvegetatie
- Oprukkende Amerikaanse eik
- Te weinig rustige delen
- Lage biodiversiteit, meer kans op plagen en natuurbranden

0 250 500 m

BOSVITALITEIT

- Aandeel inheemse bomen/struiken
- Aantal verschillende inheemse bomen/struiken
- Gelaagdheid
- Dood hout
- Invasieve exoten m.n. Amerikaanse eik

**VAN HUIDIGE SITUATIE
NAAR BOS MET GROTE BIODIVERSITEIT
HOE DAN?**

NATUURGERICHT BOSBEHEER

MEER INHEEMS BOS

**Wat is het belang van inheems bos voor
biodiversiteit?**

INHEEMS vs UITHEEMS

Bron: Brändle en Brandle

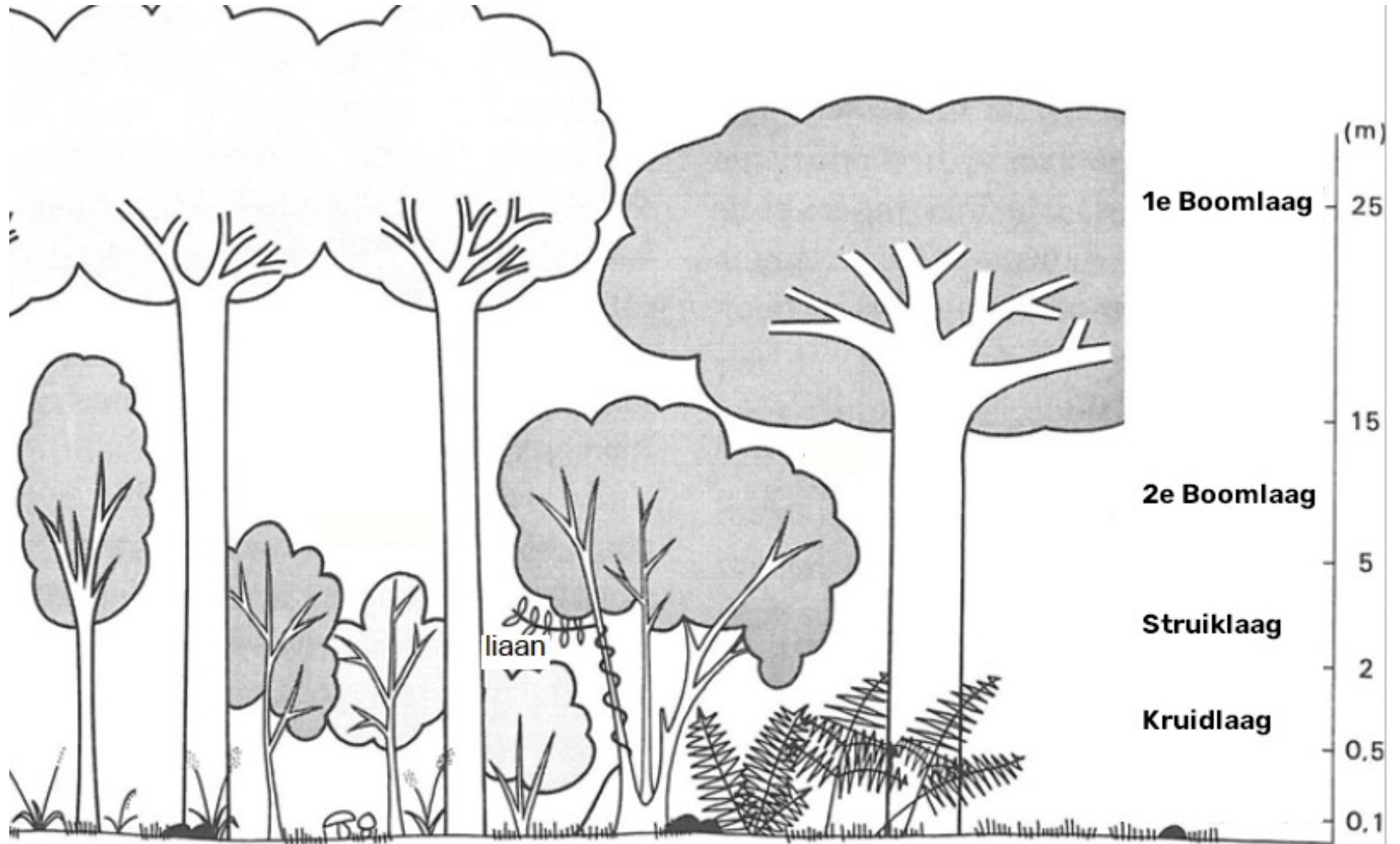
TERUGDRINGEN EXOTEN

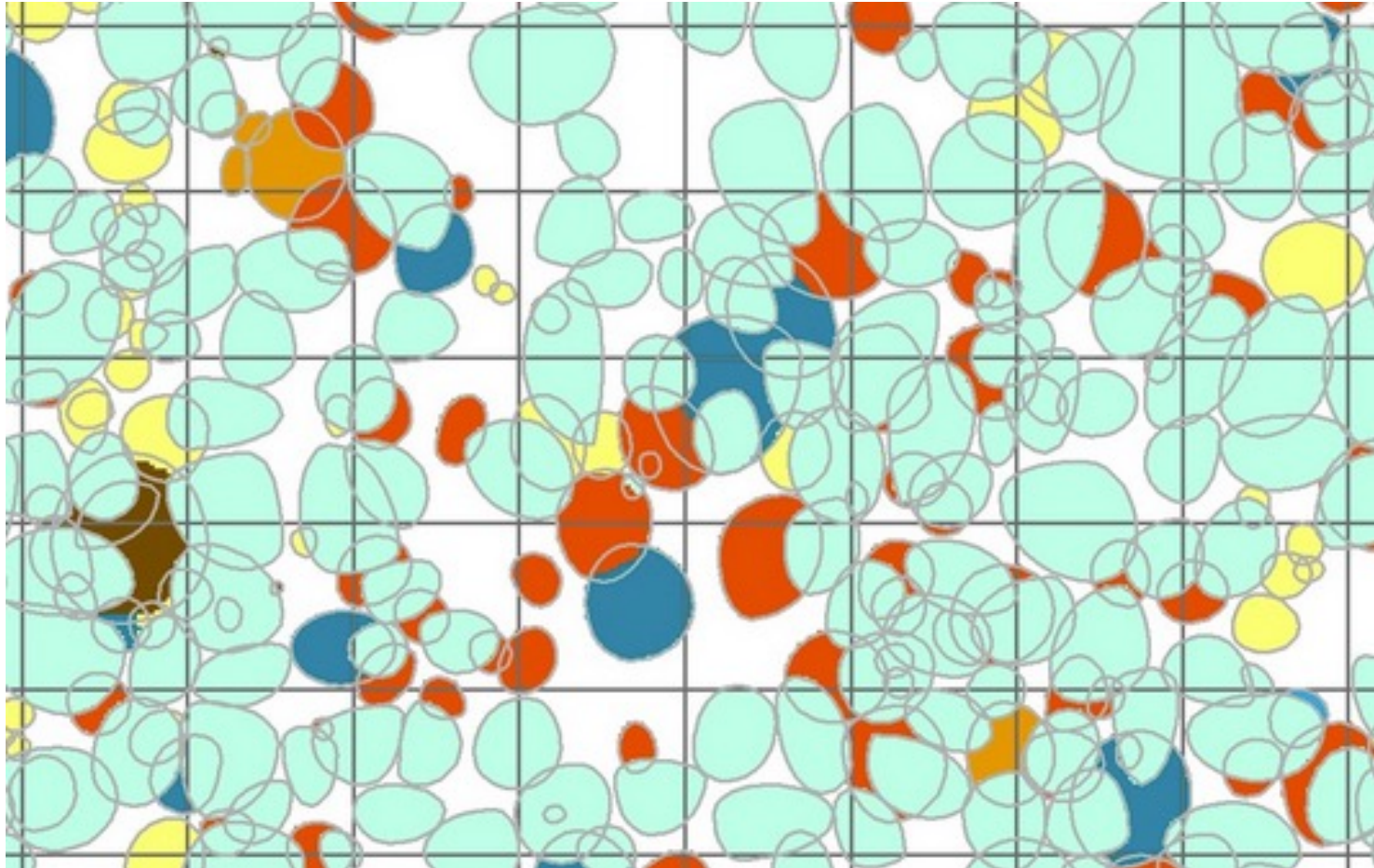
VARIATIE IN LEEFTIJD

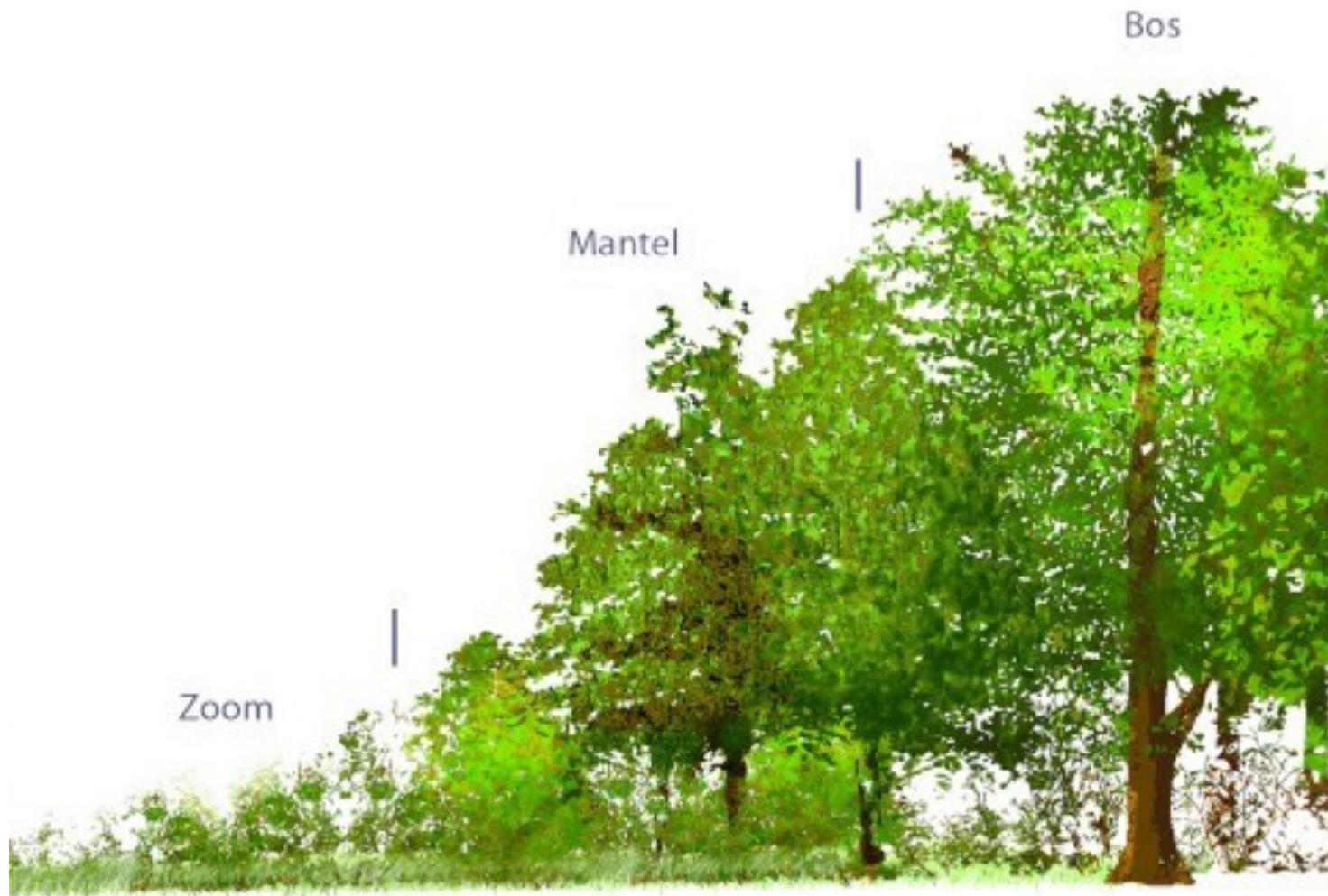
GELAAGDHEID VERTICAAL

HORIZONTALE STRUCTUUR

MANTEL EN ZOOM

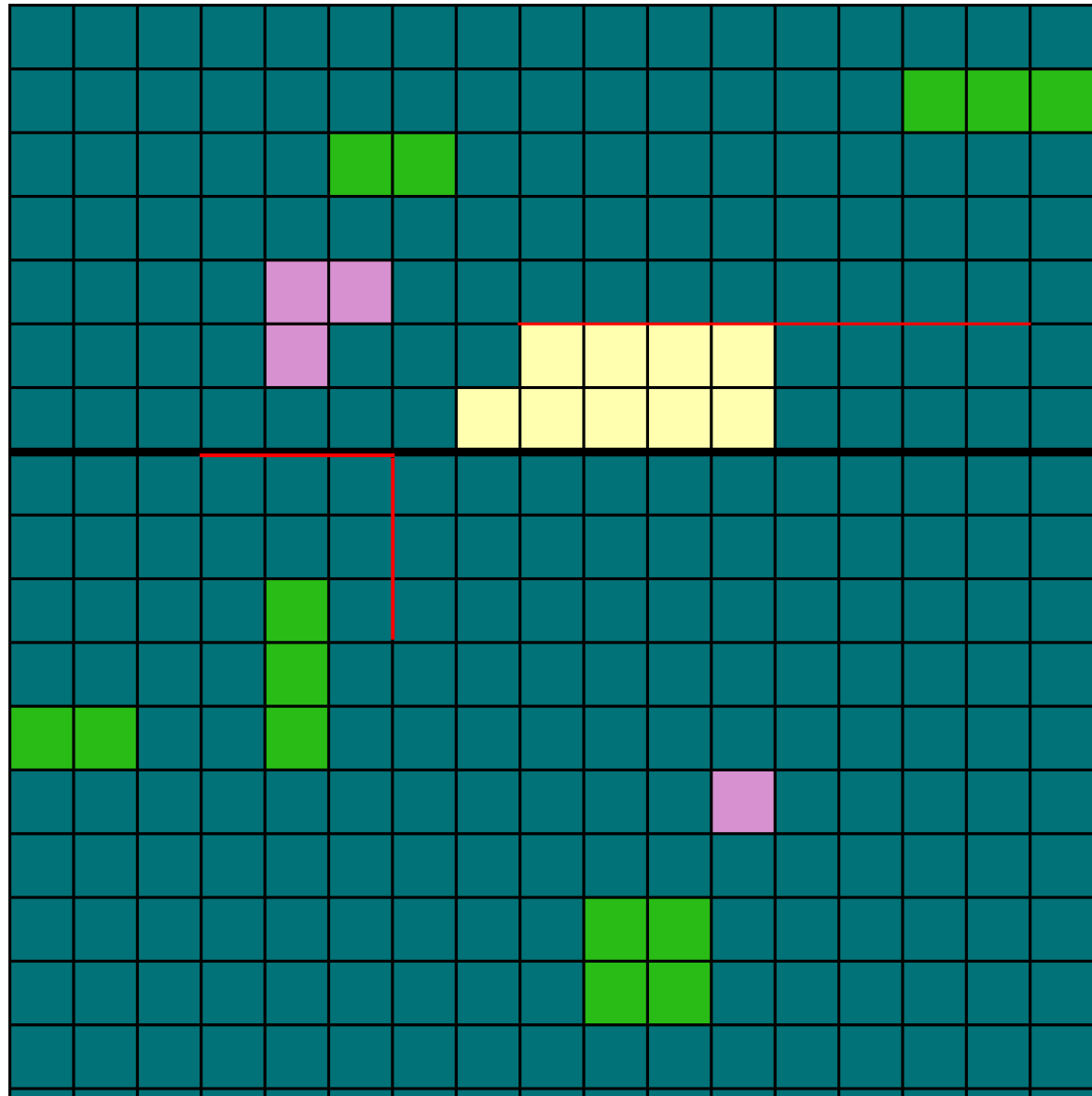
MANTEL EN ZOOM

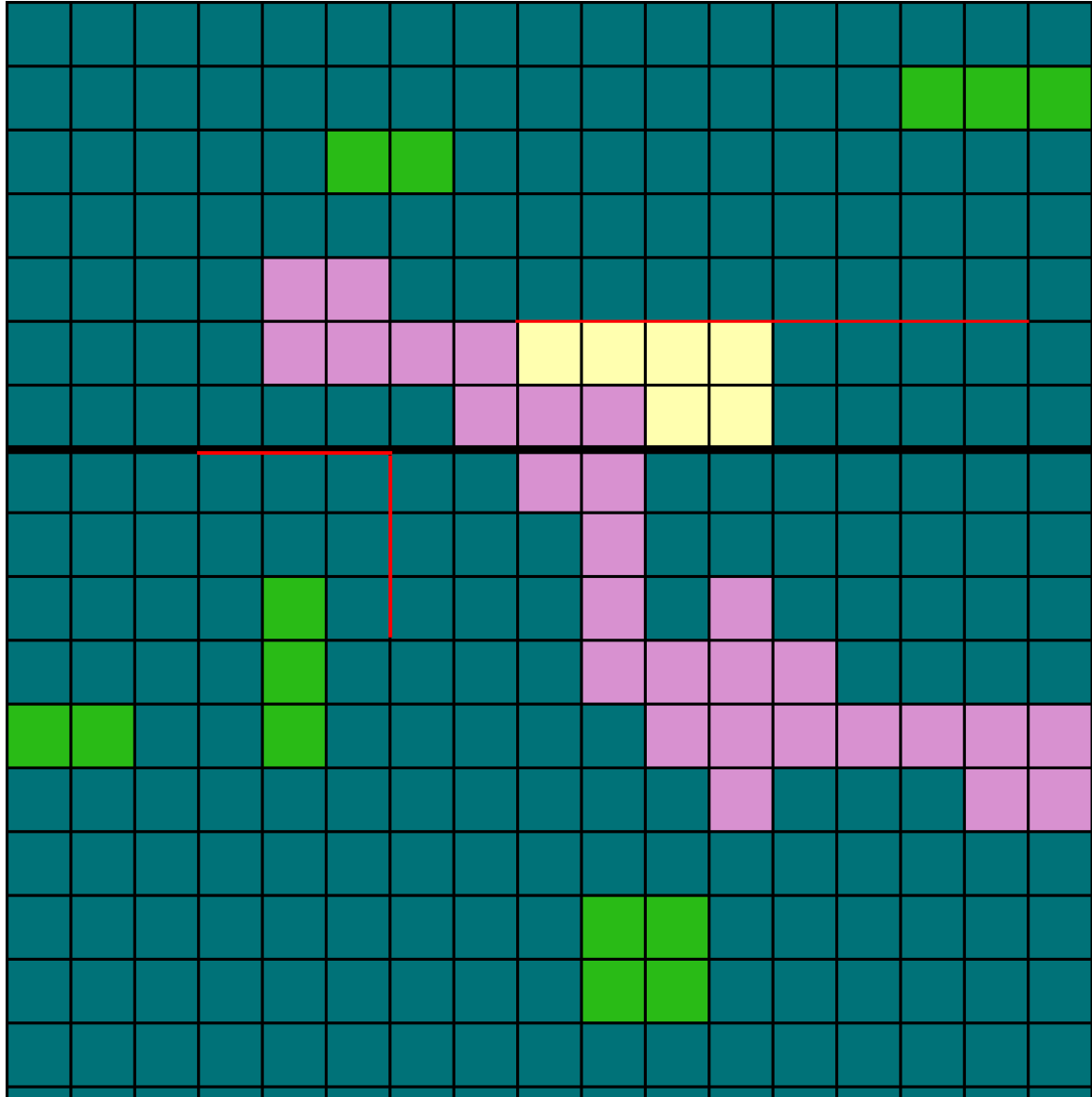
OPEN PLEKKEN

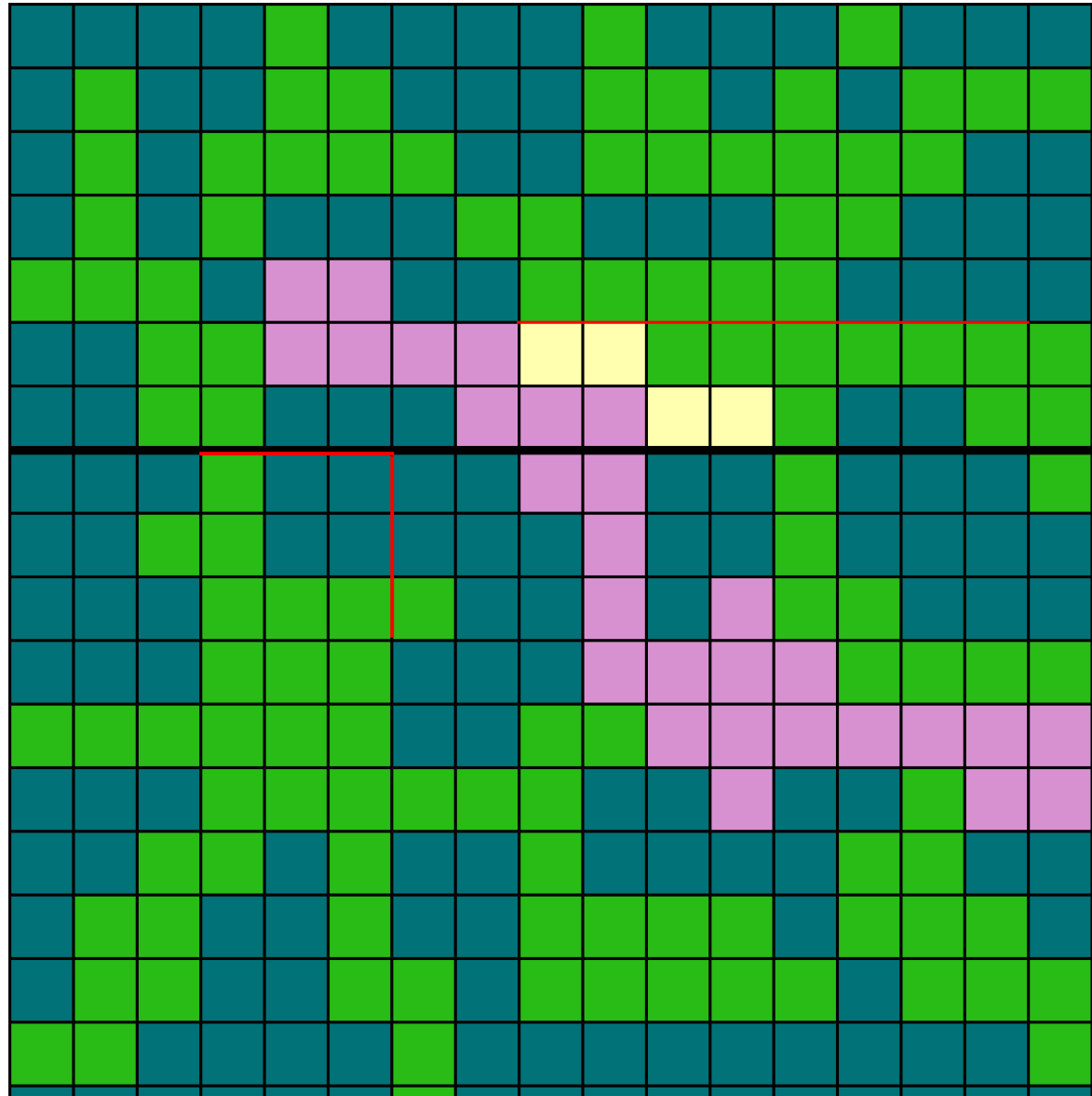
NULSITUATIE

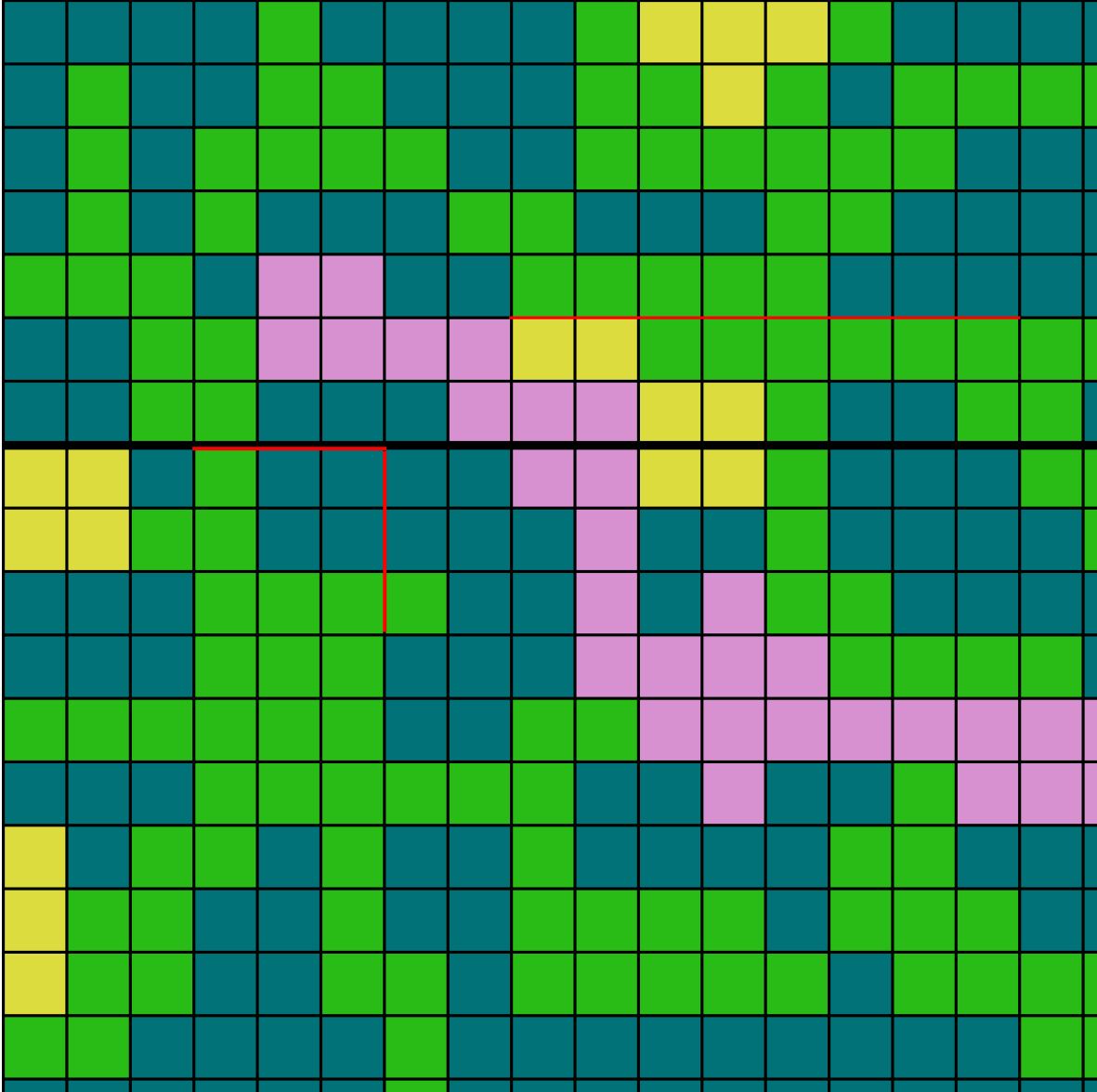
HEIDE UITBREIDEN/VERBINDEN

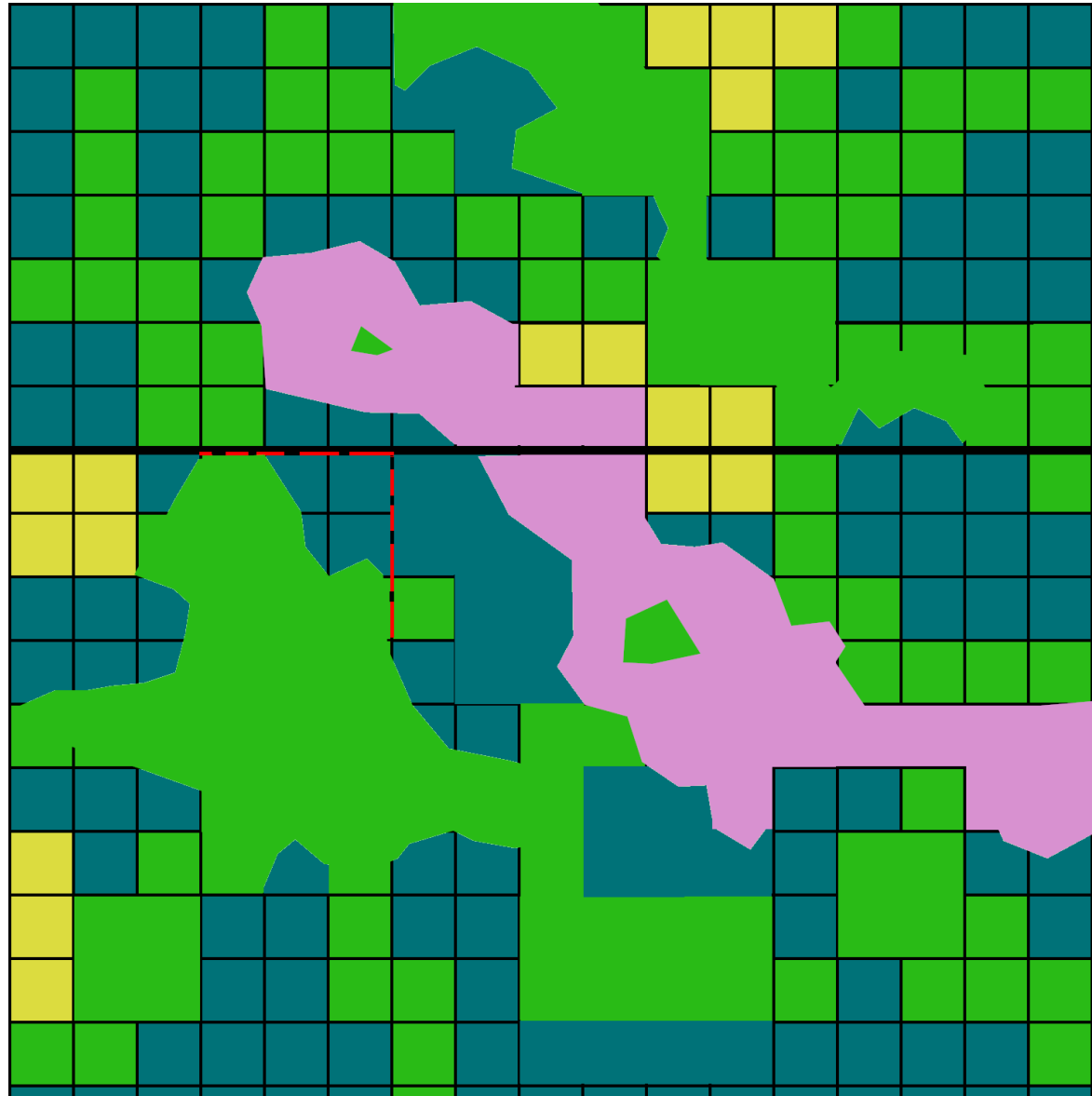
UITBREIDEN INHEEMS BOS

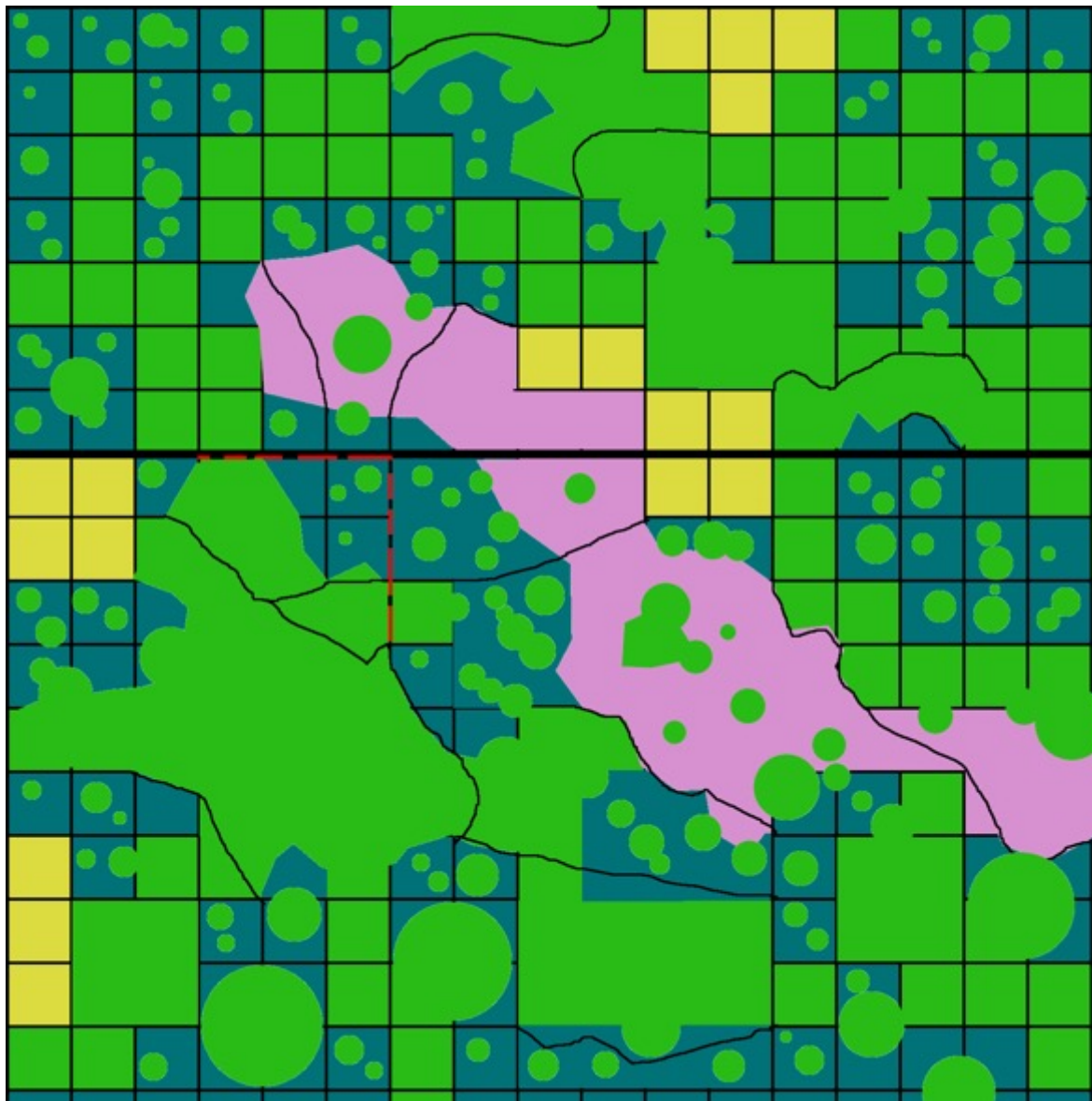
EXTENSIEVE AKKERS

AANPASSING PADEN

DE MOFT ANNO 2075

Raaf

Zandhagedis

Salomonszegel

Bosanemoon

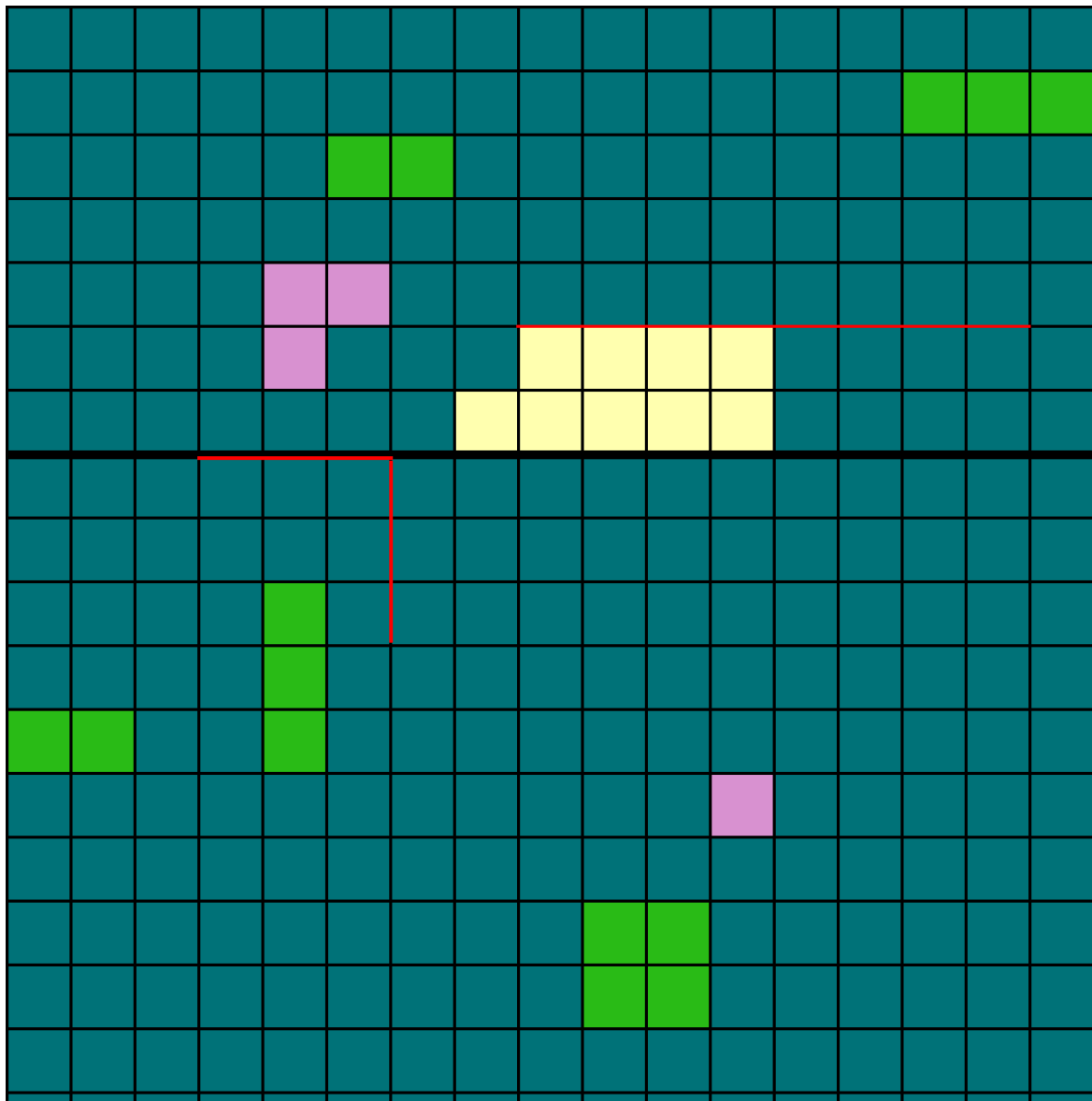
Zwarte
Specht

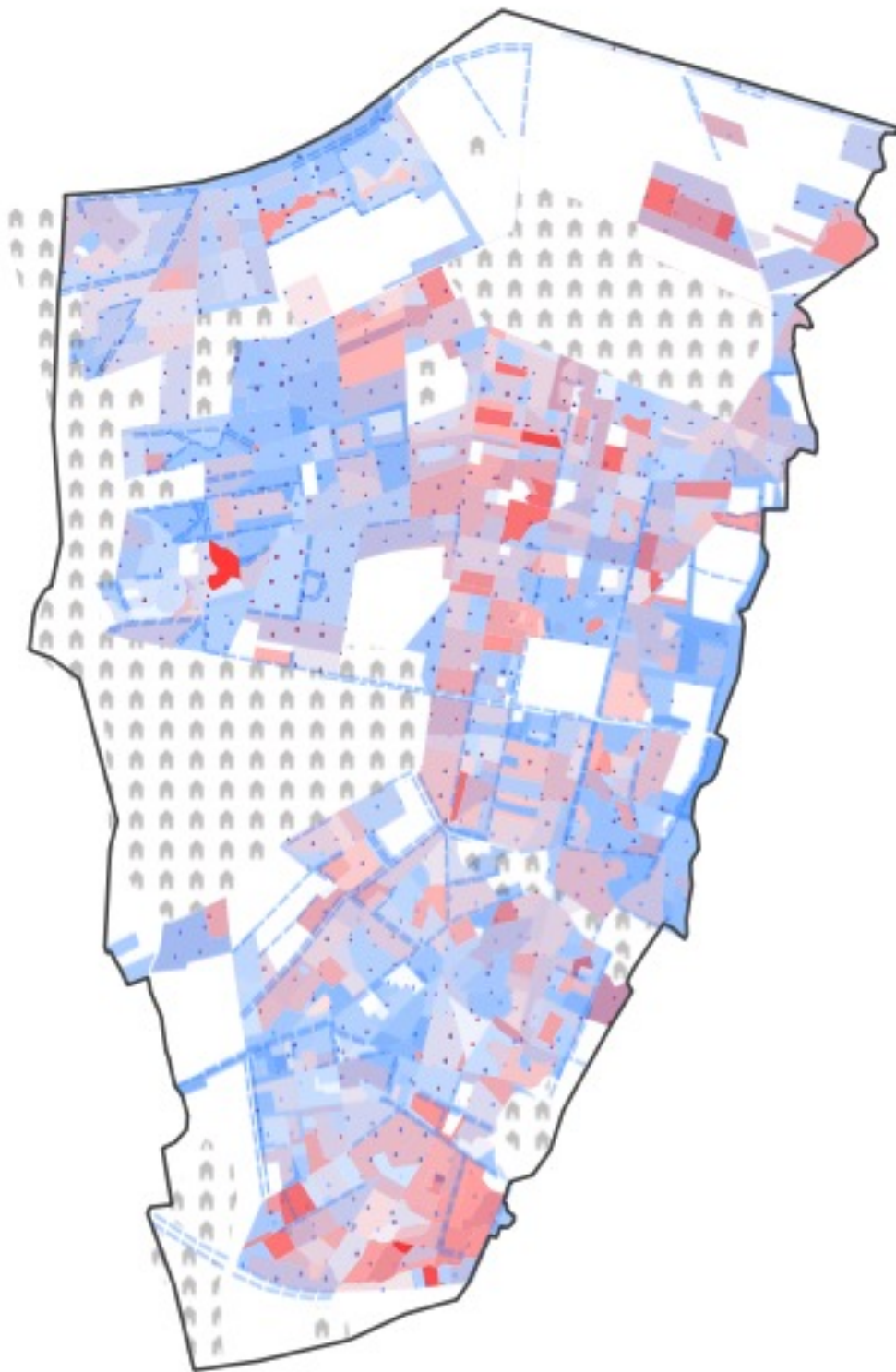

Das

NULSITUATIE

BRANDRISICO

- 🔥 Risico = Kans x Gevolg
- 🔥 Natuur herstelt zich na brand 'vanzelf'
- 🔥 Grotere potentiële schade aan mens en bezit: Wageningen Hoog, Recreatie en bebouwing bij Dikkenberg, Oranje Nassau's Oord, Bebouwing Bennekom
- 🔥 Grotere kans: Monotoon naaldhout, Heide
rood op de kaart
- 🔥 Groter risico: Oranje Nassau's Oord, Dikkenberg

FOLDER NATUURBRAND PREVENTIE

NATUURBRAND PREVENTIE

MET BEHULP VAN
**SLIM
AANPLANTEN**

Door verstandig planten of bomen te kiezen kunnen uw bos en tuin beter brandvertragend zijn; zo werken we aan het bos van de toekomst.

© 2026 Een uitgave van Stichting de Moft Bennekom

Hoe kan de natuur u helpen?

Naast voorzichtig omgaan met roken, open vuur en barbecues in droge perioden, kunt u uw tuin of bos ook brandveiliger inrichten. Deze folder geeft een indicatie van brandrisico's van voorkomende vegetatie en mogelijke alternatieven.

Droog gras & pijpenstrootje

Pijpenstrootje, dat veel in tuinen en heidevelden voorkomt, is uiterst brandbaar! Ook dood gras is zeer brandbaar. In aanhoudende periodes van droogte vooral niet te veel maaien tenzij gras volledig verdord is; een korte vegetatie droogt de bodem uit. Groen gras brand niet gemakkelijk en is brandvertragend.

Takkenrillen niet te hoog

Takkenrillen zijn waardevolle elementen voor zoogdieren en vogels als veilige route door het landschap. Top- en takhout op hopen of rillen kan wel brandgevoelig zijn. Plaats takkenrillen dus op afstand van woonhuis of schuur. Verwerk snoeihout in een takkenril van 1 meter breed en 1 meter hoog. Bij een grote lengte kan deze onderbroken worden met een gat van 5 meter.

Groen mos in het bos

De meeste mossen geven de voorkeur aan koele, vochtige en schaduwrijke standplaatsen. Mos houdt bijzonder goed vocht vast en is dan ook zeker brandvertragend. Mos brandt met lage intensiteit vanwege de relatief lage biomassa.

De kleur van mos is een indicator van de droogte. **Oud blad graag laten liggen**
Een laag gevallen blad vormt een humuslaag die vocht goed vasthoudt. Maak een bladhoop altijd op voldoende afstand van de woning.

Dood hout laten liggen

Liggende dikke, dode, verterende bomen houden veel vocht vast en vormen daarvoor weinig risico op natuurbranden.

Blijf met de bosbes

Bosbessen zijn in staat om loopvuur tegen te houden en zijn dus een goede brandvertrager. Maar ook hierbij geldt dat bij langdurige droogte de brandwerendheid afneemt.

Let op struikheide

Heide kan zich na brand goed herstellen, maar is niet brandvertragend. Bij droogte is een heideplant zeer brandbaar omdat die vooral verhout materiaal bevat.

Stekel- en adelaarsvaren

Varens zijn brandvertragend door hun structuur en vochtige aard. Tot het uitlopen van nieuwe bladeren zijn ze in de winter en vroege voorjaar uiterst brandbaar.

Brandende bramen

Als een braam verdroogd is, is deze uiterst brandbaar. Bij onderhoud ± 30% van de braam laten staan. De stengels worden gebruikt als overwinterplek door wilde bijen en andere insecten.

Mantel- en zoomvegetatie

Geleidelijke overgangen tussen bos en open gebied zijn voor veel soorten een ideale biotoop. We noemen dat een mantel- en zoomvegetatie. Mantels die bestaan uit loofhoutbeplanting kunnen helpen om een onbeheersbare bosbrand te voorkomen.

Gemengde hagen plaatsen

Vervang een coniferen haag* voor een haag met inheemse struiken zoals liguster, haagbeuk, meidoorn, veldesdoorn of hulst. Plant bij voorkeur een gemengde haag van tenminste drie soorten. *Coniferen zijn zeer brandbaar. Via een coniferen haag verspreidt vuur zich supersnel.

Brandvertragende struiken

Gebruik inheemse soorten als hazelaar, meidoorn, Gelderse roos, vuilboom, vlier, lijsterbes & sleedoorn. Als ze blad dragen, zijn ze in staat de uitbreiding van een loopvuur te stoppen en vogels en insecten zijn er dol op.

Robuuste rhododendron

Vroeger lieten landeigenaren rhododendronlanen aanleggen omdat ze minder brandbaar zouden zijn. Ze zijn echter niet brandwerend.

Heeft u een brandende vraag?
Stel die dan aan: brand@demoft.nl

De hoeveelheid neerslag en het jaargetijde bepalen in grote mate de brandbaarheid van onze natuur.

INFORMATIEBOEKJE DE MOFT

de MofT
bos van de toekomst

Bennekom, Ede, Wageningen en Renkum

de Moft

De Moft – Bos van de toekomst

Vragen? Opmerkingen?